

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZEDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem: do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Ekspedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtta, lub do księgarni Gräffe; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjnym; w Wilnie w księgarni Zawadzkiego; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena Roczna: w Rosyji s pocztą a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. Półroczna, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w księgarni Gräffe: Roczna, 45 r. ass. Półroczna, 25 r. ass. Dla Królestwa Polskiego: Roczna, 53 r. ass. Półroczna, 28 r. ass.

WTOREK, ¹⁹/₃₁ GRUDNIA.

Tygodnik będzie wychodził w roku przyszłym 1840, według dotychczasowego układu. Cena jego pozostaje ta sama co dotąd, mianowicie: Roczna s pocztą, pięćdziesiąt rubli assygnacyjnych, lub czternaście rubli pięćdziesiąt kopiejek srebrem; półroczna, dwadzieścia pięć rubli assygn. lub siedm rubli trzydzieści kopiejek srebrem.

Wiadomości krajowe.

Petersburg ¹⁸/₃₀ Grudnia.

Przez rozkazy dzienne CESARSKIE: z dnia 6 Grudnia, Dowódzca 2 bryg. 4 dyw. floty, Kontradmirał *Mielnikow*, zaliezony zostaje do floty. — Dowódzca 3 brygady 2 dyw. floty, Kontradmirał *Jepanczin 1*, mianowany Dowódzcą 3 brygady 3 dywizyi floty. — Dowódzca fregaty «Olga», z 13 ekwipażu, Kapitan 1 rangi *Nieboldin*, Dowódzcą 1 ekwipażu i okrętu «Oriek». — 11 Grudnia otrzymuje dymissyą z mundnrem i pensyą $\frac{1}{3}$ gaży liczący się w jezdzie Jenerał-porucznik *Bierdiajew*; — zmarły Jenerał-major, liczący się w wojsku *Szyszkyn 1* wykreśla się ze spisów.

— 14 Grudnia, Dowódzca zachodniego Inżynierskiego okręgu Jener.-major *Jahrmerstedt* mianowany Naczelnikiem Inżynierów oddzielnego Kaukaskiego korpusu i Zarządzającym takimiż okręgiem Gruzyskim. — Dowódzcą zaś zachodniego okręgu mianowany budowniczy twierdzy Nowojeorgiewskiej, Pulkownik *Ryndin*.

— Przez Reskrypt CESARSKI z d. 6 Grudnia, Rzeczyw. Radzca Stanu, Członek Senatu Finlandyi, baron *Koten*, mianowany kawalerem orderu Św. Stanisława 1 klasy.

— Przez Ukazy CESARSKIE do Rządzącego Senatu, Pskowski Cywilny Gubernator, Radzca Tajny *Pieszczurow* mianowany Senatorem. — Członek Głównego szkół Rządu

Rzeczywisty Radzca Stanu hrabia *Panin*, otrzymuje, na własną prośbę, zupełne uwolnienie od służby.

Ukazy Rządzącego Senatu.

(s 1go Departamentu.)

1) 11 Grudnia. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. CESARZA Zdania Komitetu Ministrów o środkach zapobieżenia nadużyciom w przedaży tytoniu.

2) tegoż dnia. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. CESARZA Zdania Komitetu Ministrów o wywożeniu przygotowanego w Rosyji tytoniu za granicę, ze zwróceniem akcyzowej opłaty za taśmy, wziętej od fabrykantów i handlarzy.

3) tegoż dnia. O przerachowaniu na srebro cen papierów służących do pobierania akcyzy od tytoniu, tudzież samego tytoniu, s tablicą cen takowych.

4) 22 Listopada. Z ogłoszeniem Ukazu N. CESARZA d. 8 Listop. o ustanowieniu w Omsku Celnej komory 3 klasy.

5) tegoż dnia. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. CESARZA Zdania Komitetu Ministrów, na mocy którego przywileje co do kwaterunkowej powinności nadane Instytutom panien w Kijowie i Białymstoku, mają służyć i domowi pracy (трудолюбия) Symbirskiego Towarzystwa Chrześciańskiej dobroczynności.

6) *tegoż dnia.* Z ogłoszeniem rozkazu N. CESARZA, o prawidłach podług których mają być wyznaczane pensye emerytalne i jednorazowe wsparcia dla Pomocników Kuratorów Szkolnych okręgów i dla ich familij.

7) *2 Grudnia.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. CESARZA dnia 23 Października Zdania Rady Państwa o wydawaniu pieniędzy ze skarbu obywatelom mającym kwity z rekruckiego zaciągu, którzy, chociaż posiadali podług rewizyi przeszło dusz 20, lecz potem mieli ich mniejszą liczbę.

8) *5 tegoż m.* Z ogłoszeniem Ukazu N. CESARZA dnia 6 Listopada o Orłowskiej rocie Cywilnych aresztantów, z dołączoną Ustawą i Etatami tej rotty.

— Gazeta Policji Petersburskiej donosi, że w ciągu trwających przez ostatnie dni dziesięć silnych mrozów, (dochodzących niekiedy do 25 stopni), z liczby mieszkańców stolicy umarło nagle, osób rozmaitych stanów: w domach, 29; na ulicach 4, a w okolicach znaleziono zmarłych 2, w ogóle 35 osób. W tymże czasie było w mieście 28 pożarów, które wszystkie były sprawione przez złe urządzenie kominów i zbyt częste przepalanie pieców.

WARSZAWA.

— **NAJJAŚNIEJSZY PAN** następujący wydać raczył Reskrypt do Namiestnika Królestwa Polskiego, Jenerał-feldmarszałka xięcia Warszawskiego, hrabi Paskiewicza-Erywańskiego:

«Xiażę Janie, synu Teodora! Rozpoznawszy ze szczególną uwagą, złożone przez was opisanie robót, uskuteczionych w ciągu roku 1839, w twierdzach Nowogrodzkiej, Brzesko-Litewskiej i Iwangorodzkiej, niemniej dołączone do niego plany, z prawdziwą radością przekonałem się, że ogromne pomienione roboty postępowały i teraz pod każdym względem wzorowo, że wszelkie prawidła sztuki były w nich ze skrupulatną ścisłością we wszelkich nawet najmniejszych szczegółach przestrzegane, że wreszcie roboty te odznaczają się tą dokładnością i wybornością wykończenia, które przywykłem napotykać we wszelkich dziełach fortyfikacyjnych z tak trudnym do uwierzenia pośpiechem, pod głównym kierunkiem waszym wykonywanych.

«Postępy te, nastęrczają Mi znowu przyjemną sposobność wynurzenia wam, najżywszej wdzięczności MOJEJ, za niezmordowane trudy i ciągłą troskliwość waszą o wykonanie ważnych dzieł fortyfikacyjnych, poruczonych wiedzy Zachodniego Inżynierskiego okręgu. — Pozostaję na zawsze wam przychylnym. (Gaz. Por.)

— Główna wygrana w teraz ciągnącej się ostatniej tegorocznej klasie Loteryi klas. Warszawskiej, złotych 900,000 przypadła na numer 9,039, los całkowity, wzięty u Kolektora Szpera w Warszawie.

— (Sprost.) Gazeta Lwowska, z której przedrukowana została w pismach Warszawskich statystyczna wiadomość, iż Szlachta Królestwa Polskiego składa się ze 282,420 osób, (którąśmy i w Tygodniku powtórzyli), wyprowadziła wniosek, że wypada jeden szlachcic na 13 osób innych stanów. Wyrażna tu jest pomyłka przez dodanie zera. Za rzecz pewną bowiem wiadomo, iż liczba szlachty w Królestwie Polskiem r. 1829 wynosiła 28,210, a zatem jeden szlachcic w stosunku do 150 osób innego stanu. Tem podobniejszą do prawdy jest ta liczba szlachty 28,000 na całe Królestwo, gdy niniejsza legitymacja w Heroldyi niespełna 6,000 osób szlacheckiego urodzenia przyznała. (Gaz. Por.)

Wiadomości zagraniczne.

Londyn 15 Grudnia. 10 b. m. lord John Russell rozesał następny okólnik do członków izby Niższej, ze stronnictwa ministeryalnego: «Gdy zebranie się parlamentu oznaczone jest na przyszły Czwartek, 16 b. m. pozwalam sobie wezwać was ażebyście byli obecni tego dnia w izbie i oznajmić, że przedmiot największej wagi dla interesu kraju będzie wniesiony na Parlament bezpośrednio po jego otwarciu.

— Jutro lord Palmerston żeni się z wdową lorda Cowper. Dwa inne małżeństwa, mające się w krótkce zawrzeć, niemniej zwracają powszechną uwagę. Pierwsze jest lorda Namiestnika Irlandyi, lorda Ebrington Fortescue z lady Dover, siostrą lorda Morpeth, a drugie, lorda Dinorber, z miss Smith, siostrą małżonki xięcia Kapui.

— P. Arthur Aston, poseł Angielski przy dworze Hiszpańskim, ma się udać na swoje stanowisko na początku przyszłego miesiąca.

— Rząd Hiszpański odmówił żądaniu angielskiego, który chciał w Hawanie wybudować kościół Protestantski.

— Zawarcie pożyczki między PP. Rotschild i Jaudon, agentem, Banku Stanów Zjednoczonych na rzecz tego banku w summie 900,000 funtów sterl. jest już ogłoszone, i akcyje tego Banku podniosły się do razu od 16 do 19 funtów, a lubo potem spadły na 18, to jednak tyle tylko dowodzi, że pierwsze podniesienie się było zbyt częste.

— Podług ostatnich nowin ze Wschodu, flota angielska na morzu Sroziemnym następnie była rozłożona: Admirał Stopford jest w Wurla, z okrętami: *Princesse Charlotte, Rodney, Asia, Pembroke, Bellerophon, Vanguard, Benbow, Bellisle* i *Talavera*, słupem *Tyne* i statkiem parowym *Rhadamante*; zaś okręty: *Gange, Powerful* są w Smyrnie, *Minden* w Malcie, słup *Carysfort* u wybrzeża Smyrny, a słupy: *Didon* i *Hazard* krążą po Archipelagu. *Minden* i *Pembroke* mają odejść do Anglii.

— W przeszłą sobotę spuszczonej został z jednego z Londyńskich warstatów okręt parowy, przeznaczony do stałej żeglugi pomiędzy Londynem a Nowym Yorkiem, przechodzący w wielkości wszystkie znane dotąd tego rodzaju okręty. Nazywa się on *President* i należy do towarzystwa handlowego Anglo-amerykańskiego. Ten okręt jest o kilka stop dłuższy od największego jaki był dotąd, zwanego «Queen of England.» *Prezydent* ma 275 stop długości, pokład jest długi 245 stop, podejmuje 2,236 tonn ładunku i ma siłę 600 koni, kiedy «Queen» ma tylko siłę 500.

— Podług doniesień z Sydney z d. 3 Sierpnia, dochód z Nowej Wallii Południowej zmniejszył się w zeszłym roku w porównaniu z zaprzszłym, o 24,320 funtów sterlingów; w roku 1837 dochód wynosił 226,900 f. sterl. a w 1838 tylko 202,580 f.

PORTUGALIA. Gazeta urzędowa z dnia 27 Listopada ogłosiła notę z dnia 25 tegoż m. posłaną przez dawnego prezesa Rady ministrów barona de Ribeira da Sabrosa do ministra angielskiego, żądając wykonania niektórych dawnych traktatów, a to w odpowiedź na domagania się samegoż Rządu angielskiego. Baron da Sabrosa mówi w tej nocie, że Portugalia, na zasadzie dawnego traktatu, żąda od Anglii zwrotu miasta i portu Columbo, na wyspie Ceylan, z dochodami od 1802 roku, to jest od czasu kiedy ta wyspa dostała się Anglii. W traktacie, który poprzedził ten wypadek, wyraźnie było zawarowane, że w razie, jeżeliby Anglia stała się kiedykolwiek panią wyspy Ceylan, Król Jmć W. Brytanii winien będzie oddać Królowi Portugalskiemu miasto i port Columbo.

Paryż 14 Grudnia. Minister Skarbu użyczył jednemu znakomitemu Paryskiemu chymikowi pozwolenia sprowadzenia z osad francuzkich w Indyach Zachodnich 4,000,000 kilogramów suchej trzciny cukrowej za opłatą tylko 8 części cła, pobieranego od przywożonego z osad surowego cukru. Ten środek ma na celu sprawdzenie na wielką stopę wynalazku tego chymika, udoskonalonego sposobu wydobywania cukru z trzciny. Zapowiedział on, że doszedł sposobu wyciągania tego pierwiastku w daleko większej ilości i mniejszym kosztem niż to się robi w Kolonijach, dotychczas używanymi środkami. Jeżeli to doświadczenie powiedzie się, cena cukru przywożonego w trzcinie i wyrabianego we Francyi znacznie się zmniejszy, Kolonije będą mogły wytrzymywać spółzawodnictwo z fabrykami cukru z buraków i żegluga, mająca dowozić ten nowy towar, znacznie się ożywi.

— Wiadomo że P. Wiktor Hugo podaje się za kandydata na wakanją posadę w akademii francuzaiej. Autor «Notre Dame, Hernani, Ruy Blas» stawił się u P. Royer Collard i w tém spotkaniu wiele mówił o członkowstwie Akademii, i o czci, winnej temu dostojestwu — «Czyś Wpan cokolwiek napisał?» spytał go dziekan szkoły filozoficzno-politycznej — Tak jest, cokolwiek, odpowiedział skromnie Hugo — «Moj Panie, wybacz mej niewiedomości, mówił dalej Royer-Collard, jestem stary, czytuję wprawdzie jeszcze, ale odczy-

tywać nie zwykłem» — Niepodobna dowiecipniej skrytykować dążności wstecznej szkoły, która przywłaszcza sobie nazwanie *teraźniejszej*.

HISZPANIA. *Saragossa, 5 Grudnia.* Po dwudniowém oblężeniu, wódz Karlistów Llaugeria opanował twierdzę Esteruel i wziął w niewolę dwie kompanije wojsk królowej które jej załogę składały. Przed kilką dniami Esteruel była główną kwaterą Espartero, i ten jenerał ze swoim sztabem znajduje się teraz ztyłu tej twierdzy. Llaugeria dobrze się obszedł z jeńcami i nawet chciał ich wymienić z Espartero, lecz ten, zagniewany tém nowém powodzeniem Karlistów odmówił i pociągnął śpiesznie na oblężenie twierdzy Karlistowskiej Segura, z kąd Llaugeria wyszedł dla wzięcia Esteruel.

Cabrera, który wie dobrze o wszystkim co się w Madrycie i na ziemiach nieprzyjacielskich dzieje, dowiedziawszy się że groźna postawa exaltowanych zmusiła ministrów do ściągnięcia wojsk z Mancha dla utrzymania spokojności w stolicy, natychmiast posłał jenerała Palillos z 2,000 ludzi dla zajęcia punktów tym sposobem odkrytych.

— Cabrera przesłał korespondentowi swemu w Bayonnie list, prosząc iżby ogłosił że wszelkie wieści o układach jego z wojskiem Królowej są mylne.

— Podług wiadomości z nad granicy, wódz karlistów Bosque miał wejść zwycięzko do miasta Calanda, i wzięść christinosom 500 niewolnika.

— Gazeta urzędowa Madrycka ogłosiła, pod dniem 2 b. m. wyrok, o przywróceniu na nowo stosunków handlowych między Hiszpaniją a Sardyniją. Wiadomość ta była przyjęta z powszechną radością.

— Podług ostatnich doniesień z Hawany obawiano się tam powstania ze strony Negrów. Rząd wpadł na ślad rozległego spisku, osnutego w tym celu.

Bruzella. Gazeta urzędowa ogłosiła wyrok znoszący wszelkie sekwestra, jakie ciążyły dotąd ua majątkach prywatnych z powodów politycznych.

Weimar, 13 Grudnia. Przed kilką dniami umarła matka sławnego kompozytora Hummela, mając lat 92.

— Piszą z Alexandryi, pod d. 17 Listopada, do Redaktora gazety angielskiej «Standard:» Dowiadujemy się w tej chwili, że vice-Konsul angielski w Suez został zrelżony przez jednego araba w sposób najobraźliwszy i że udawszy się ze skargą do Rządzy, nie był wysłuchanym. Vice-konsul przesłał natychmiast swą skargę do P. Campbell, konsula jenerałego w Alexandryi, który będzie umiał otrzymać dla niego zadoścuczynienie.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Paryż, 16 Grudnia. *Monitor* pisze: «Rząd odebrał depesze z Algeru, z d. 7 b. m. Nic ważnego nie zaszło w prowincyi Algeru od ostatnich doniesień: araby nieprzestają trzymać się systematu cząstkowych napadów. Bandy hadżutów i jeźdźców, należących do rozmaitych Kalifatów

Abdel-Kadera, kusily się niejednokrotnie o zabor Bydła na różnych punktach równiny. Wszędzie prawie afrykanie zostali odparci przez nasze wojska ze stratą. W tych spotkaniach nie mało ich legło i nie mało koni im zabrano.

«Na linii Chiffa dokonywał się koncentrowanie wojska. Prace około obwarowania miasta Belidy, posuwają się z największą czynnością. Tama, zbudowana dla zoopatrzenia wodą Casbat w każdym czasie, dopięła swego celu.

«Araby starali się ciągle przeszkadzać poruszeniom naszym około Belidy. Naprzód Kabyle, a potem wojska regularne z Kalifatu Miliana, zasadzały się w wąwozach i strzelały do naszych postów. Kilku ludzi nam zabito i raniono. Podług doniesień generała Duvivier, nieprzyjacieli stracił wiele żołnierza.

«Statki parowe z Bony i Oranu nie były jeszcze przysły do Algeru i s tych prowincyj, żadnych wiadomości niemasz.»

— Izba parów zebrała się dziś na posiedzenie sądowe; ze 400 obwinionych w sprawie 12 i 13 Maja, 361 byli tymczasowie uwolnieni przez Komisją izby, tak, iż taż izba będzie miała do wyrzeczenia tylko o winie 39 oskarżonych.

Londyn, 14 Grudnia. W Kaplicy pałacu St. James, czynią już przygotowania do ślubu Królowej — Nowiny z części południowej księstwa Wallii są niepomyślne. Gazeta *Standard* twierdzi że chartiści nie zmienili zamiaru oswo-bodzenia swoich spóloków, zamkniętych w więzieniu w Monmouth. W powiatach gdzie się znajdują kopalnie, zgromadzenia zbrojne nie ustają i zdaje się tam panować wielkie poruszenie umysłów.

HISZPANJA. Gazeta «Eco del Comercio» utrzymuje, że generał Espartero odmówił wydania żądanej przez Rząd odezwy do wojska, pochwalającej rozwiązanie kortezów — Generał Buerens mianowany został dowodzcą w Katalonii na miejsce Seoane — Żadnych nowin z Aragonii gdzie wojska zajmują dawne stanowiska.

Neapol, 3 Grudnia. Umarł tu, mając lat 73, Minister Stanu, Prezydent Rady Ministrów, margrabia Gaetano Ruffo.

— W gazecie «Sémaphore de Marseille» umieszczony jest list z Tunis z d. 16 Grudnia, następującej treści: «Dziś, o 8 wieczorem, dał się słyszeć od strony morza huk straszliwy, okna zadrżały i domy się zachwiały, jakby od trzęsienia ziemi. Wkrótce dowiedziano się że okręt przybyły z Malty, ładowny 117 beczkami prochu, wyleciał na powietrze. Guletta przedstawiała widok przerażający. Wystrzał był tak silny, że żadna szyba w domach nie została; wszystkie nawet pająki szklane w pałacu Beja rozbiły się w sztuki. Okręt całkiem się rozleciał. Nadbrzeże pokryte porozrywaniem członkami ciał ludzkich. Wśród tego zniszczenia znalazł się jeden żyjący człowiek, który opowiedział przyczynę wypadku. Cały ekwipaż okrętowy znajdował się na pokładzie, kiedy jeden majtek poszedł na dno okrętu ze świecą i w tejże chwili ten co to mówił znalazł

się, wysoko na powietrzu wymówiwszy te słów kilka, skonał. Kapitan i jeden z majtków ocalili, gdyż znajdowali się w tej chwili na brzegu. Z tego wypadku dowiedziano się o tajemnym dowozie prochu dla Abdel-Kadera, za co Rząd francuzki nieomieszka zażądać od Beya Tunetańskiego należytych objaśnień.

(*Journ. de S. P. G. P. Pss. Póln.*)

KURS WEXLOWY I PIENIĘŻNY.

Petersburg, 15 Grudnia.

Za rubel srebrny:

Na Londyn	na 3 m.	38½ pens.
— Amsterdam	— — — —	191 cens.
— Hamburg	— — — —	34½, 5/8 szyl.
— Paryż	405½, 406.	

A K C Y E.

1 Tow. zabeśp. od ognia	519 r. sr.
2 — — — — —	100 — —
Kompanii Ross.-Ameryk.	240 — —
Tow. żeglugi między Petersbur. a Lubeką	150 — —
— oświecenia gazem	41 — —
— żelaznej Carskosielskiej drogi	36½ — —
— zabeśp. życia	44½ — —

OGŁOSZENIE.

«Autor Witoluraudy, mając najmocniejszą chęć dotrzymania słowa swoim przyszłym Prenumeratorom, rozpoczynając druk tego poematu około Nowego roku, uprasza łaskawych PP. Kolektorów i PP. Wydawców pism peryodycznych, którzy się prenumeratą zatrudniają raczyli, aby w miesiącu Grudniu nadsyłali pod wiadomym jego adresem wypadek swojej kolekty; uwiadomijając gdzie nadesłane im być mają egzemplarze, wypisując wyraźnie i czytelnie imiona PP. Prenumeratorów. Ponieważ liczba egzemplarzy ściśle się zastosuje do liczby PP. Prenumeratorów, przeto Autor uprasza o pośpiech PP. Kolektorów, ażeby mógł wiedzieć dokładnie, jakie ma czynić przygotowanie. Natychmiast po otrzymaniu wiadomości od PP. Kolektorów, nadesłane im zostaną rewersa.

«Przesyłka dopełnia się na koszt Autora.»

Omelno,

d. 7 Listopada 1839 r.

J. J. Krawewski

Печатать позволяется С.-Петербурзь. Декабра 18-го 1839. П. Гаевский.